

ORGAN FÖR SVERIGES SÄNDAREAMATÖRER

Red. och ansv. utg.: Ing. H. ELIÆSON (SM5WL), Järnmalmsvägen 2, Traneberg

FRÅN REDAKTIONEN.

Vi ha nu tillryggalagt ännu ett år och denna gång inte ett år vilket som helst. Sedan vi i mars släpptes lösa i etern har utvecklingen gått mycket snabbt inom vår förening, och man kan redan skönja en tydlig utveckling till stor-klubb, i det medlemsstocken inom några månader torde uppgå till 1000-talet. Vi få hoppas, att SSA kan bibehålla sin goda standard även i fort-

sättningen. Det stora medlemsantalet ger oss ökade ekonomiska möjligheter, som vi skola använda till medlemmarnas bästa. Landsortsborna känna sig ibland rätt missgynnade, det förstår man, men med enbart kverulans skapas inte något framåtskridande. En ökad kontakt oss alla emellan det är en nyårsönskan så god som någon.

—WL

JULFESTEN.

SSA:s julfest samlade denna gång ej mindre än 75 deltagare. Föreningen hade som gäster inbjudit Byrådirektör Lemoine, som dock var förhindrad närvara, och Kontrollör Malmgren ledare för telegraferingstävlan. Från Norge hade vi nöjet se LA2C, J. Fundingsrud.

Förhandlingarna voro mycket kortfattade. De nya bestämmelserna diskuterades emellertid rätt utförligt och fortsättning utlovades på årsmötet, som redan nu bestämdes till den 1 februari 1947 på Gillet i Stockholm. Vi hoppas, att fler utom-bys medlemmar då få tillfälle infinna sig.

SM5—010 och hovmästare Grahn hade gemensamt och som vanligt ordnat det mycket trevligt för oss.

T.o.m. SM3WB hade tänkt på vår trevnad.

Han hade nämligen skickat ner en bunt av "SM3XA nr 3" att gratis utdelas bland de församlade. Vi tacka så hjärtligt för den pigga underhållningen.

Flera tal höllas, bl.a. av —SI, Kontrollör Malmgren och LA2C.

Vid kaffet kungjordes resultatet av telegraferingstävlingen och den följande prisutdelningen förrättades av SM5WI:s charmanta XYL. I fortsättningen kanske vi få tillfälle skåda flera YL:s vid våra tillställningar. Åtminstone sade —SI något om det.

Det vid festen tagna fotot få vi tyvärr ej plats med i detta nummer, men det kommer *säkert* i januarinumret.

—WL

SSA:s TELEGRAFERINGSTÄVLAN.

SSA:s telegraferingstävlan gick programenligt av stapeln på Telegrafverkets Undervisningsanstalt lördagen den 7 december.

Antalet deltagare uppgick till närmare 30. Tävlingen leddes som vanligt av kontrollör Eric Malmgren, tyvärr för sista gången, enligt vad vi hörde vid prisutdelningen.

Resultat och priser:

Klass A (80-, 100-, 125- och 150-takt).

1. SM5JU, K. Bagge. Svenska Radiobolagets hederspris: 2 st. rör 814 och SSA:s jetong.
2. SM5—773, B. Sahlberg. Champions hederspris: 1 st. rör 814.
3. SM5—770, P. Ståhl. Standard Radiofabriks hederspris: 1 st. selenlikriktare.

4. SM5WJ, I. Westerlund. Standard Radiofabriks hederspris: 1 st. 3-pol. relä.

Klass B (60- och 80-takt)

1. SM5LL, H. Andersson. Lumas hederspris: 2 st. rör 100TH och SSA:s jetong.
2. SM5PZ, T. Westlund. Philips- hederspris: 2 st. rör DCG 4/1000.
3. SM5TP, T. Lange. Johan Lagercrantz' hederspris: 1 st. Hammarlunds vridkondensator.
4. SM5SK, S. Blomkvist. ESRA:s hederspris: 1 st. styrkristall.
5. SM5UM, G. Westerberg. Sundbergs hederspris: 1 st. moduleringstransformator.
6. SM4NK, G. Karlsson. Bo Palmblads hederspris: 2 st. kondensatorer 2 μ F 1000 V wkg.

Hela 13 priser utdelades i denna klass.

Välsändningstävlan.

1. SM5ZL, A. Rydahl. Philips' hederspris: 1 st. rör PE 1/80.
2. SM5JU, K. Bagge, SER:s hederspris, 1 rörsats för mottagare.
3. SM5UN, E. Sjöström. Standard Radiofabriks hederspris: 1 st. rör 5S1UK. Aga-Baltics hederspris: 1 st. variabel kondensator med ratt.
4. SM5VJ, Y. Rimbart. Bo Palmblads hederspris: 4 st. kondensatorer 2 μ F 600 V wkg.

5. SM5JV, L. E. Lewander. Johan Lagercrantz' hederspris: 1 st. kolkornsmikrofon.

Även i denna klass utdelades 13 priser.

SSA får på detta sätt framföra sitt tack till donatorerna av de många värdefulla priserna. En hönör även för tävlingsledningen!

—WL

RÄCKVIDDSOBSERVATIONER Å ULTRA-KORT VÅGLÄNGD.

Vi ha av Byrådirektör Siffer Lemoine i Kungl. Telegrafstyrelsen mottagit nedanstående bidrag med uppmaning till rapportverksamhet:

Radiovågornas strålning är ett problem, som alltsedan radions tillkomst tilldragit sig största intresse. Klarläggandet av utbredningsförloppet hos långa, medellånga och korta våglängder har skett tack vare observationer av olika slag och genom ett intimt samarbete mellan teknik och skilda vetenskapsgrenar. Vi vet sålunda, att strålningen är beroende främst av den elektriska beskaffenheten hos jonosfären, vars struktur i sin tur är en funktion av den ultravioletta solstrålningen, av förekomsten av solfläckar m.m. Denna gren av radiovågornas strålningsmekanism behärskas numera så väl, att prognoser kan ställas rörande val av lämpliga trafikvåglängder under olika tider av dygnet och olika årstider mellan stationer på skilda avstånd och skilda latituder.

Vi närma oss nu i tiden ett nytt solfläcksmaximum, vilket som bekant inträffar med en periodicitet av ungefär elva år. För kortvågssamatören kommer de närmaste åren att representera en period av högkonjunktur, särskilt för dem, som söka förbindelse över långa avstånd. Inom detta område har emellertid tekniken knappast längre någon användning för insamling av räckviddsmaterial, även om förbindelser kan etableras med aldrig så liten effekt över än så stort avstånd.

För teknik och forskning stå nya uppgifter i förgrunden. Våglängdsbanden under kortvågsområdet upp till 100 Mp/s börjar nu alltmer tagas i bruk. Tidigare ansågs det som nära nog axiomatiskt, att strålningen på dessa ultrahöga frekvenser försiggick rätlinigt som ljusstrålning samt att man i praktiken icke kunde nå räckvidder över synvidden till horisontlinjen, dvs. i bästa fall något eller några tiotal km. Redan före kriget hade man dock i Förenta Staterna noterat räckvidder över stora avstånd även på 5 m bandet. Närmast till hands var att förklara dem som anomalier, beroende på tillfälliga reflexioner i atmosfären. Kriget kom så emellan och avbröt fortsatta systematiska observationer.

Ifrågavarande frekvensområde upp till 100 Mp/s och där över har nu blivit högaktuellt. Problemet rörande de ultrakorta vågornas utbredning över långdistans är ett spörsmål, som står i brännpunkten. Den tekniskt intresserade ama-

tören kan här lämna värdefulla bidrag i det i alla länder pågående arbetet med utforskandet av de faktorer, som påverka strålning på långdistans, och de lagar, enligt vilka den sker inom frekvensbandet 28—100 Mp/s.

Det ligger nära till hands att avfärda problemet med hänvisning till jonosfärens reflekterande egenskaper och till mer eller mindre dunkla föreställningar om de jonosfäriska förhållandena i allmänhet. Detta är emellertid icke tillfyllest för en exakt förklaring av vad som försiggår. Teorierna peka snarare på att återböjningen till jordytan (diffraktionen) visserligen är ett fenomen, som sammanhänger med den vid ökad aktivitet i solatmosfären intensivare joniseringen av lufthavet, men är samtidigt beroende av fuktighetsgrad och temperatur i troposfären, dvs. den del av jordatmosfären som ligger under jonosfärens undre gränsskikt. Här öppnar sig ett nytt forskningsfält, som ännu icke är genomplöjt och under de närmaste åren kommer att bli av särskilt stort intresse för såväl radioteknik som vetenskaplig forskning.

Vad radioamatören även utan högre grad av teknisk eller vetenskaplig skolning här kan bidra med är att insamla och rapportera uppgifter om erhållna eller iakttagna trafikräckvidder på det ultrakorta våglängdsbandet. Några typiska exempel skall nämnas. Då en amatör ernår och kan upprätthålla telefoniförbindelse på 60 Mp/s-bandet med annan amatörstation i England eller avlyssnar sådan förbindelse med god styrka och hörbarhet, är detta icke blott en kuriositet utan värt att notera. Ett likartat fall är exempelvis, då Norrköpings FM-polisradio på 40 Mp/s-bandet "slår ned" i polisradiobil i Stockholm med sådan styrka, att trafik hindras från bilen till den lokala stationen över ett par km avstånd, dvs. att fältstyrkan från Norrköping är av samma storleksordning som från den lokala sändarstationen.

Med denna översiktliga redogörelse har jag velat angiva arten av de problem och de uppgifter, där radioamatören på verksamt sätt kan bidra till forskningen. Av ett enstaka fall, som kanske efteråt berättas som ett kuriosum, kan inga slutledningar dragas. Men med tillräckligt många likartade, exakta observationer kan man dra slutsats om de faktorer och de betingelser, under vilka den för närvarande såsom "onormal" betraktande förbindelsen ägt rum och skapa sig

en bild av förutsättningarna för strålningens förlopp. Den tid är förbi, då den enskilde individen kunde, liksom förr i tiden, komma med epokgörande upptäckter på detta område. Inom hörande arbetsfält fordras ett kollektivt, systematiskt samgående av alla, även i vårt land, för att nå fram till ett effektivt resultat.

En specifikation av de observationer, som i detta fall bör göras och samlas, innehåller i huvudsak följande data:

1. angivande av exakt tidpunkt (svensk tid eller GMT), då förbindelse erhålles eller avlyssning skett,
2. motstationens eller den avlyssnade stationens position,
3. angivande av exakt tid, som förbindelse varat, till dess densamma upphör,
4. uppgift om använd mottagartyp, frekvens, vågtyp, effektbelopp (vid egen förbindelse), antennanordningar m.m.,
5. uppgift om QRK och QSA, förekomst av fading, dess periodicitet, interferens eller eljest störningar av något slag,
6. uppgift om meteorologiska förhållanden vid den egna (om möjligt även vid mot-) stationen, såsom temperatur, fuktighet, molnighet, barometerstånd m.m.,
7. övriga uppgifter, som kan tänkas haft inverkan på förbindelsens etablerande och upprätthållande.

Det är som synes ett icke ringa arbete, som härutinnan kräves av den radioamatör, som skall deltaga i detta arbete. Ej mindre arbete återstår

för materialets systematiska sammanställning och bearbetning.

De radioamatörer, som önska dra ett strå till stacken i det här skisserade arbetet för klarläggandet av de ultrakorta radiovågornas räckvidd över långdistans, torde benäget insända sina observationer till doktor G. Siljeholm (5SI) eller till undertecknad. Till alla dem, som komma att medverka, vill jag uttala varmt förhandstack. Om denna appell vinner anklag, kommer journaler att framdeles distribueras.

Stockholm den 17 november 1946.

Siffer Lemoine

Byrådirektör

Telegrafstyrelsen, Stockholms 16.

Det är för oss amatörer ett nöje att kunna bidra till den vetenskapliga utforskningen av de ultrakorta vågornas utbredning, och jag får på det varmaste vädja till SSA:s intresserade medlemmar att insända de önskade mottagnings- resp. sändningsrapporterna.

Jag ber att i detta sammanhang särskilt få understryka mottagningsrapporternas stora betydelse. Här ha våra lyssnarmedlemmar ett utmärkt tillfälle att prestera ett värdefullt och uppskattat arbete.

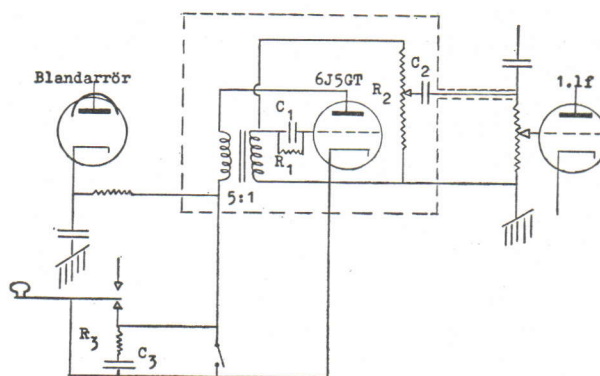
Låtom oss hoppas, att artikeln föranleder flera amatörer att skaffa sig apparatur för UK. Det lönar sig verkligen.

G. Siljeholm.

ENKEL ANORDNING FÖR MEDHÖRNING.

I anslutning till SM6—705:s artikel i QTC nr 7—8 1946 med förslag till "break in" — system, där förf. framhåller önskvärdheten av en enklare anordning för medhörning, kan kanske följande korta beskrivning över hur undertecknad ordnat den detaljen vara av intresse.

Min mottagare, en "Sky Champion", tystas under sändningspassen genom brytning mellan blandarrörets katod och jord med utnyttjande av bakkontakten på nyckeln efter det av SM6-705 föreslagna systemet. Medhörningsanordningen består av en rörsummer av konventionell typ. enl. fig. Glödströmmen till röret, ett 6J5GT, tages från mottagaren. Nycklingen av summern sker automatiskt genom att som anodspänning för detsamma utnyttja det spänningsfall, som uppstår mellan blandarrörets katod och jord, då nyckeln nedtryckes. Eftersom blandarröret normalt drager c:a 10 mA, under det att summerröret, då det svänger, endast förbrukar omkr. 1,5 mA, fördelar sig anodspänningen över de två sålunda serieskoplade rören med ojämförligt största delen över det sistnämnda, vilket har till följd, att detta börjar svänga under det att blandarröret blockeras (se fig.) — När nyckeln bakkontakt är sluten (nyckeln uppe) är mottagaren i sin helhet i funktion och summern kortsluten. Så snart bakkontakten släpper (då nyckeln tryckes ned), startar summern, samtidigt som

$$\begin{aligned} C_1 &= 300 \text{ pF}; R_1 = 1 \text{ M}\Omega \\ C_2 &= 50 \text{ pF}; R_2 = \text{ca } 50 \text{ k}\Omega \\ C_3 &= 0,5 \text{ }\mu\text{F}; R_3 = 500 \text{ }\Omega \end{aligned}$$

blandarröret blockeras. Summertonen uttages via en potentiometer över transformatorns gallsida (detta medför mindre "nyckelknäppar" eftersom potentiometerens ena ända kan jordas) och matas in på första lågfrekvensrörets galler över en blockkondensator på 50 pF, tillräcklig liten för att inte inverka på mottagarens normala funktion. Ledningen till gallret bör vara skärmad, annars blir det lätt "knäppar". Summerns volymkontroll installeras så att styrkeförhållandet mellan summertonen och utifrån kommande signaler blir det

lämpligaste. Genom mottagarens volymkontroll regleras ljudstyrkorna för såväl summer- som utifrån kommande signaler gemensamt med bibehållande av proportionen dem emellan.

Denna enkla anordning för kontroll av egen teckengivning arbetar sålunda helt oberoende av sändaren och kan med fördel användas även vid telegraferingsträning. För att kunna hålla mottagaren vid liv och samtidigt döda summern vid

intoning av sändaren är det lämpligt att anordna en strömbrytare, som vid behov håller bakkontakten kortsluten, då nyckeln tryckes ned.

Den i figuren inramade summern har i mitt fall monterats på en liten träplatta och anslutits medelst en fempolig rörsockel till den rörhållare på baksidan av mottagaren, som egentligen är avsedd för inkoppling av en S-meter.

S. B. Thorén, SM7ZY

TYM HAR ORDET.

Vid det här laget har en hel del SM's qso'ats, varav de flesta på 3,5 och 7 Mc/s. En och annan gång ordnar skip'et till ett SM på 14 Mc/s, vilket är mer sällan och i så fall blir det en gosse, som aldrig kommer ner på de lägre frekvenserna. Sådana gossar finns det alltför många.

Varför inte pröva på ett SM9SA igen som i den gamla goda tiden med kärnan trimmad för 3,5? Lär känna SM-kamraterna, res på 80-metersbandet, borde vara parollen.

En del hams dx'ar mest, andra åter tuggar lump företrädesvis. Så finns det en kategori, som anser det vara under sin värdighet att plugga i de "stora spolarna" och köra SM.

Varför resonera så? Jag måste erkänna, att det stötte mitt öra att höra en op på sin fråga om, vad en viss sexa gjorde nu för tiden, få till svar: "Han ligger för ankar på 3,5 Mc/s och får inga resultat alls." (Dx underförstått!)

Enligt min mening är en ham med SM och

spridda europaqso'n i sin logg lika god som vilken dx-stjärna som helst. Respektera varandras åsikter och ryck inte förakfullt på axlarna åt en med avseende på dx mindre avancerad kamrat. Det är så mycket som spelar in, t.ex. personlig läggning och ekonomiska tillgångar.

Rc contra Dx-spänning kan diskuteras fram och tillbaka till långt in på nätterna. Båda grenarna fostrar sina utövare på sitt speciella sätt till goda hams.

Mycket spännande är det att försöka klamra sig fast på kanten av 7 Mc/s en söndag, då alla 50 Watts 807-fonekärorna har parkerat på sina 2/3 av bandet. Vem är det som vid statuternas fastställande varit så enastående bussig mot cw-pojkarna, att dessa fått en hel tredjedel av bandet ifråga att dela med BC och 4711 andra stns?

QSY undan Cw-QRM ger till resultat, att man hamnar på fone-bandet till stor förargelse för båda parter.

TYM

DX-SPALTEN.

DX-vädret har under hösten varit synnerligen omväxlande. På 14 Mc/s bandet har conditionerna ibland varit mycket goda och enligt vad vi hört har SM:s då också passat på att kraftigt utöka sina DX-listor.

DX-bandet nr 2 eller rättare sagt nr 1 (28 Mc/s) har nu börjat visa framfötterna ordentligt. Lördagen den 7 november var den mest strålande i DX-väg undertecknad någonsin varit med om. W/VE kommo in i sådan mängd och med sådan QRK att det var nästan omöjligt att få några förbindelser!

Skip-distanserna brukar variera högst betydligt i olika riktningar och det är därför ibland möjligt att samtidigt höra både DX och europeiska stationer på 28 Mc/s.

Så övergå vi till rapporterna:

—OK hann, innan QSL-floden dränkt honom, med en del CW/DX bl.a. en sådan godbit som AC4YN (QSL har sedan anlänt!), AR7A och RAEM (gammal bekant från UPOL 1937). Med telefoni erhöles kontakt med LU6AJ, YV5ABY, YV5AE, CE1AO, PY6AG, EP1C, ZC1AR, FA8AB, CT2AR och TA1DB. Allt på 14 Mc/s.

—LL råkade tyvärr bli överhoppad i förra dx-spalten. Sri. Här följer en del av hans resultat: W6PUZ/KG6 (Tinian Island), FC8Q, FM8AC, EP1A, AC355, KH6CT, VS1RI, VS1QB,

VS7AR, VS7ES, OX2F, CR9AG, LI3JU, HZ2A, ZD8A, HK1AB och ZK1AG. Dessutom en massa W, PY, YV, LU, VK och ZL. Det är bra gjort med endast 39 W input till ett par 6L6 i push-pull (CO-FD-PP-PA). Har sammanlagt 102 länder, men QSL fattas från ett 40-tal av dem. Vid det här laget har väl fler anlänt, få vi hoppas.

—UT går på i känd stil. Hans senaste lista omfattar bl.a. CR7VAL, I7AA/I6 (Eritrea) PK6HA, HB1CE, (Lichtenstein) VQ3HJP, VQ4KTH, KH6 (8 st.) KL7 (5 st.) XU1 samt ett större antal VK och ZL.

Listan över —WZ's DX-förbindelser är rent fantastisk. Han tycks knipa allt av betydelse på banden. Bland de senaste må denna gång endast anföras XU1YY (Tientsin), FC8Q och CR3LW. Har lyckats få QSO med ZA2D vilken rapporteras vara i gång på 14 Mc/s så gott som varje morgon vid 9-tiden. Adressen är Box 63, Durazzo, Albanien.

—RF har fått upp sin tvåbands beam och kör fone med gott resultat på 28 Mc/s. Har gjort i ordning en trevlig elektrisk indikator för beamriktningen. Snö på taket hindrar f.n. montering.

—WL har också kommit i gång på 28 Mc/s med beam men är ej särskilt aktiv. QTC tar för mycket av den s.k. fritiden numera. Red.

QSO W1AKY.

Den 8/11 hade jag QSO med W1AKY, Ed Myrbeck. Han är medlem i SSA och bad mig skriva och få infört i QTC, att han önskade QSO med svenska stationer. Han träffas på 14250 kc/s och 28,5 Mc/s. Effekten är 800—900 Watt. Antennen är för 14 Mc/s en 3element rotary beam. För 28 Mc/s kommer han att sätta upp en 4 element rotary beam. På detta band träffas han säkrast efter kl. 1400 varje söndag.

Med 73

Holger Pettersson, SM3IK

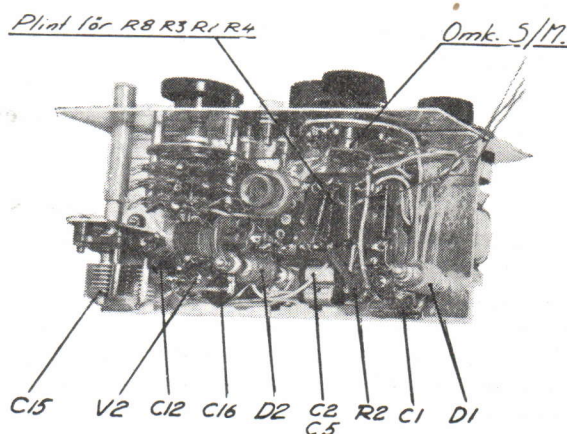
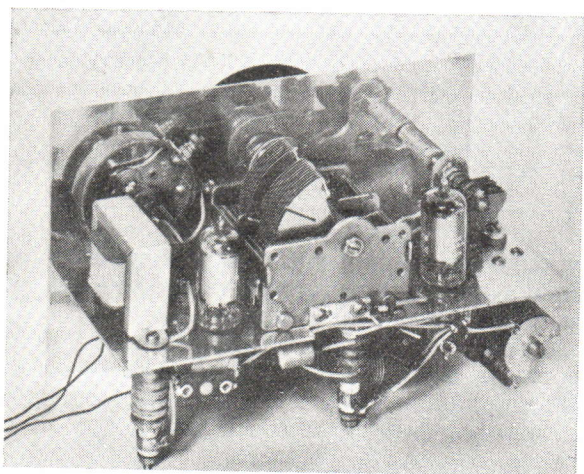
SM3XA.

SM3XA heter ett litet trevligt medlemsblad för tredje distriktet. Redaktör är förstås den alltid verksamme —WB. Två nummer ha redan utkommit och av skillnaden mellan de båda framgår, att företaget är stätt i livlig utveckling. Vi gratulera —WB till ytterligare ett strålande initiativ. God fortsättning!

Prenumerationspriset är kr. 3:60 för 12 nummer. Beloppet torde insättas å postgirokonto 96932, Sven Granberg, SJ, Östersund.

—WL

EN PORTABEL STATION.

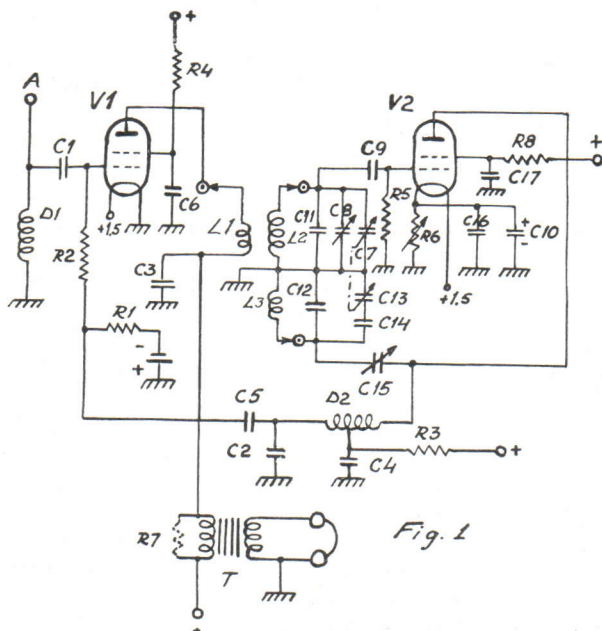

Den koppling jag från början angav, visade sig ej vara lyckad. Det nya schemat visas här nedan. Komponenternas numrering är densamma som i schemat i nr 7/8 av QTC.

Det är dektektorn som är ändrad. Omkopplaren är 3-polig med ett antal lägen, som svara mot det antal band man önskar. C7-C13 är en 2-gangkondensator 2×450 pF av Johanssons fabri-

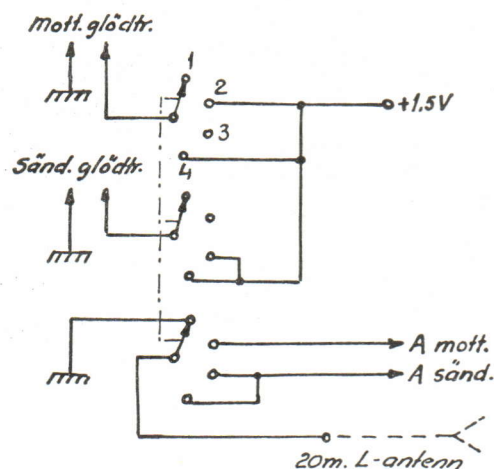
kat, typ M2. På sektionen C7 har 5 plattor borttagits från rotern. Sektionen C13 användes för att göra återkopplingen jämnare.

Man kan även använda en enkel kondensator, varvid alltså C13 och C14 bortfalla. Man får då pröva med andra värden på C12. C15 är grovinställning av återkopplingen. Finregleringen sköts av R6. C8 är bandspridning.

C ₁ =200 pF glimmer	C ₁₇ =10000. pF papper
C ₂ =100 pF glimmer	R ₁ =1 MΩ ½ W
C ₃ =200 pF glimmer	R ₂ =30 kΩ ½ W
C ₄ =100 pF glimmer	R ₃ =100 kΩ ½ W
C ₅ =5000 pF glimmer	R ₄ =100 kΩ ½ W
C ₆ =10000 pF papper	R ₅ =1 MΩ ½ W
C ₇ =200 pF variabel	R ₆ =15 Ω reostat
C ₈ =50 pF variabel	R ₇ =100 kΩ (ev.)
C ₉ =200 pF glimmer	R ₈ =300 kΩ ½ W
C ₁₀ =10 μF el. lyt.	V ₁ =1T4
C ₁₁ =30 pF glimmer	V ₂ =1T4
C ₁₂ =50 pF glimmer	T=Lf-transf. 5:1
C ₁₃ =450 pF variabel	D ₁ =Hf-drossel 2,5 mH
C ₁₄ =400 pF glimmer	D ₂ =Hf-drossel 2,5 mH med mittuttag.
C ₁₅ =100 pF variabel	
C ₁₆ =1000 pF glimmer	

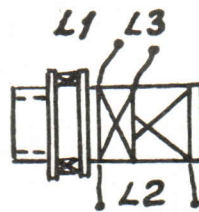
I klichén ovan har ett litet fel insmugit sig. Läs: plint för R8, R3, R1, och R4.

Betjäningsomkopplarens koppling: Läge 1: Stationen fränslagen, antennen jordad. Läge 2: Mottagarens glödsp. till, antennen kopplad till mottagaren. Läge 3: Mottagaren fränkopplad, sändaren till, antennen kopplad till sändaren. Läge 4: Både sändare och mottagare till för kontrolllysning på egna sändaren.

Det är av stor vikt, att ledningen mellan T och anoden på V1 dras på relativt stort avstånd från V2:s styrgaller. Likaså får ej någon spole monteras så att V1:s anodspole kommer i närheten av V2:s styrgaller.

Vad som sagts om V2:s styrgaller gäller givetvis även den av C9:s och R5:s elektroder, som äro anslutna till styrgallret. Bäst är att skärma C9 och R5. I min mottagare är C9 en cylindrisk,

L1 och L2 ha samma lindningsriktning.

L1 ruslindas med 0,2 ESD.

Spolrör: Alpha typ 1094 (diam. 15 mm).

L3 lindas på L2 med början vid L2:s jordända. Dess lindningsriktning motsatt L2:s. Tråd 0,2 ESD.

Spoltabell			
Band Mc/s	L1	L2	L3
2,7—5,8	35 v	38 v. 0,3 ESD tät-lindas	8 v
5,5—10,7	10 v	16 v. 0,6 ESD stigning 1 mm	5 v
8,2—14,8	5 v	7 v. 0,6 ESD stigning 1 mm	4 v

keramisk kondensator, där R5 monterats inne i röret. Kondensatorns ytterelektrod, märkt med svart, anslutes då till spolen.

Jag har mätt mottagarens känslighet på signalgenerator, den var då vid 15 mc/s ca 10 μ V vid CW samt 100 μ V för foni vid en hörtelefonstyrka, som kan kallas QSA5 och S7.

Stig M. Eriksson, SM5PJ

QSL.

Vi fortsätta härmed publiceringen av SM5OK's lista över QSL-byråadresser.

- OQ O. Q. S. A. R., QSL-section, P. D. Box 370, Jadotville, Belgian Congo.
 OX, OY — Se OZ.
 OZ Experimenterende Danske Radioamatörer, (E. D. R.), QSL-Centralen, Paul Heine-mann, Vanløse Allé 100, Vanløse, Denmark.
 PA Vereeniging voor Experimenteel Radio Onderzoek in Nederland, (V. E. R. O. N.) QSL-section, P. O. Box 400, Rotterdam, Netherlands.
 PI, PJ, PK Se PA.
 PY Liga de Amadores Brasileiros de Radio Emissao. L. A. B. R. E., QSL-section, Caixa Postal 2353, Rio de Janeiro, Brazil.
 PZ — Se PA.
 R — Se U.
 SM Föreningen Sveriges Sändaramatörer, (S. S. A.), QSL-bureau, Stockholm 8, Sverige.
 ST — Se SU.
 SU Experimental Radio Society of Egypt, (E. R. S. E.), QSL-section, Major K. E. Ellis, Box 360, Cairo, Egypt.
 SV C. Tavanotis, 17-a, Bucharest St., Athens, Greece.

SX
TG

TI
U

VE
VK

VO

VP1

VP2

VP3

VP4

VP5—8

VP9

VQ1—2

VQ3—5

VQ6, 8, 9

Se SV.

— W. P. Boyer, c/o PAA Communications, Guatemala City, Guatemala.

F. Gonzalez, Box 365, San José, Costa Rica.
 Moscow Radio Club, QSL-section, Box 88, Moscow, U. S. S. R.

— Se W.

Wireless Institute of Australia, (W. I. A.), QSL-section, Box 2611 W. G. P. O., Melbourne, Vic., Australia.

Newfoundland Amateur Radio Association, (N. A. R. A.), QSL-section, Box 660, St. John's, Newfoundland.

Dwight Hunter Box 178, Belize, Br. Honduras.

Arthur Tibbits, 27 St. Marys' St., St. Johns, Antigua, B. W. I.

Via RSGB.

W. G. Laws, Broadcasting House, Port of Spain, Trinidad.

Via RSGB.

Lieut. (S. P.) J. A. Mann, R. N. W/T Stn, Daniel's Head, Somerset, Bermudas.

— Via RSGB.

Radio Society of East Africa (R. S. E. A.), QSL-Manager. E. R. Robson, Box 1313, Nairobi, Kenya

— Via RSGB.

VR1—6	— Via RSGB.	ZB2	S. L. Butterworth, Officer's Mess, R. A. F. stn., New Camp, Gibraltar.
VS1—3	Singapore Air Traffic Centre Signals, R. A. F., S. E. A. A. F.	ZC1—3	— Via RSGB.
VS4—9	— Via RSGB.	ZC4	— Se SU.
VU2	Lt Col. Whatman, Sigs. 2, Signals Directorate, G. H. Q., A. P. O., Dehli, India Command.	ZC6	— Se SU.
VU4	— Via VU2 eller RSGB.	ZD1—3	— Via RSGB.
VU7	T. J. Brown, c/o Anglo-Iranian Oil Co, Awali, Bahrein Island.	ZD4	T. F. Hall, Box 100, Koforidua, Gold Coast.
W	American Radio Relay League, (A. R. R. L.), QSL-section, 38 La Salle Road, West Hartford, Conn. U. S. A.	ZD6—8	— Via RSGB.
XA	Capt. P. G. Keller, A. W. 5., G. H. Q., Caserta, Italy. Vissa XA-stns skola erhålla QSL via ARRL eller RSGB — se listan i QTC nr 9.	ZD9	— Via SARRL.
XE	Liga Mexicana de Radio Experimentadores, (L. M. R. E.), QSL-section, Av. Juarez 104—22, Mexico D. F., Mexico.	ZE	— Via RSGB.
XU	K. L. Koo, P. O. Box 409, Shanghai, China.	ZK1—2	— Via RSGB.
XZ	— Via RSGB.	ZL	New Zealand Association of Radio Transmitters, (N. Z. A. R. T.), QSL-section, Box 489, Wellington CI, New Zealand.
YR	— I viss utsträckning via HB.	ZM	— Via RSGB.
YS	J. F. Mejia, 7a Calle Poinente No 76 San Salvador, Salvador.	ZP	— R. C. P., QSL-section, Palma 310, Ascuncion, Paraguay.
YV	Radio Club Venezolano, (R. C. V.), QSL-section, Apartado 1247, Caracas, Venezuela.	ZS, ZT, ZU	South African Radio Relay League, (S. A. R. R. L.), QSL-section, P. O. Box 3037, Cape Town, Union of South Africa.
ZB1	— Via RSGB.		

Trots att en hel del adresser saknas i ovanstående förteckning kunna de flesta QSL, adresserade till stationer i länder med icke angiven QSL-byrå, ändock nå motstationen om de sändas via SSA:s QSL-byrå. Kompletterande upplysningar emottagas emellertid med största tacksamhet.
Good luck! Ake Alséus, SM50K

RADIO SM3IL.

Vidstående bild föreställer tredje distriktets YL-ham, "Greta-IL". Tidigare har väl knappast SM haft en YL-station som varit så ultraaktiv som —IL är, och givetvis är hon mycket eftersökt i luften. Före kriget hann hon inte med så mycket, då hon fick sin station klar först sommaren före sändningsstoppet. Men intresset fanns kvar och sedan —IK gifte till sig hennes fina radiodelar och kristaller, byggdes den station som nu växelvis opereras av —IK och —IL.

Något men av att två hams finns i samma familj tycks inte märkas, men det händer ju ibland att —IL, när —IK ligger ute i lotsstugan i havsbandet, ringer upp honom och undrar vad han menar med att ha sändaren inställd på 40 när det är så fina conds på 20. Vidare händer det också att båda vill DX'a samma kväll, och då kan det ju skära ihop sig.

För närvarande hänger de nya proven över —IL som ett damoklessvärd. Man kan ju inte begära att en YW skall ha samma tekniska kunskande och intresse som en manlig kollega, men när hon hyser ett så stort intresse för sin hobby, att hon två kvällar i veckan är med i kurserna i elektroteknik och CW-träning, vid sidan av att hon sköter sitt hem med två små flickor, samt dessutom leder en stenografikurs, då skulle det ju vara mer än tråkigt om hon på grund av de nya bestämmelserna skulle mista sin licens.

Att komma hem till —IK och —IL är alltid trevligt. Där kan man helt ägna sig åt radiopratt utan att man åsidosätter husets värdinna. För amatören i gemen är det ju något av en upplevelse att möta sådan förståelse från det andra könet, att man utan hämningar kan visa sin för-

tjusning över ett fint DX eller att bra QSL. Att ens YW pockar på att en ny antenn skall sättas upp förefaller ju närmast osannolikt. Familjen —IK —IL hade hittills inte haft möjligheter få USA med sin antenn, och därmed ej heller WAC, varför de skulle sätta upp en X—H. Hade inte —IL härvidlag varit så pockande, hade antagligen inte —IK fått upp antennen ännu. Nu kommer emellertid yankarna in i en jämn ström.

Inom SM3 komma vi alltså att hålla tummarna för —IL, och skulle hon trots sina ansträngningar ej klara proven, så få vi väl använda oss av nådevägen. Tredje distriktet vill ha och behöver en YL-station! Sven Granberg, SM3WB

NYTT FRÅN VK-KONTINENTEN.

I Australien har sedan januari efter hand ordnats med nya sändningstillstånd för dess hams. I september hade omkring 1500 VK:are blivit "re-licensed". Frekvensbanden voro under första tiden endast 28—29 Mc/s, 50—54 Mc/s, 166—170 Mc/s och 1345—1425 Mc/s. I september blevo emellertid även banden 7,15—7,2 Mc/s och 14,1—14,3 Mc/s frigivna.

Även i Australien har klassindelning nu införts. Två klasser, A och B, finnas. För klass A tillåtes högst 100 W input till slutsteget och för klass B högst 50 W.

Sune Baeckström, SM5XL

STANDARD TELEFONI-QSO PÅ 7 MC/S.

A: Goddag Mr det var inte i går vi träffades — Mr kommer in strålände här... (op. tuggar på en chokladkaka)... som sagt var... Mr kommer in så det brakar om det... Jag kan ge Mr QRKS9 och QSA5 hela tiden... så det går bara fint... haj!... haj!... Störningarna kunna vara rätt så besvärande ibland så kan Mr QSY:a till en annan frekvens så är det bara bra... och haver jag en fin pytts här så det är QSA5 i alla fall haj... haj... nu skall jag gå över och se om Mr har allt okej innan jag snackar vidare... osv. A kopplar nu över till B ta-ti-ta.

— Vad skall alla söndagslyssnare tänka om oss sändareamatörer om detta skall få fortsätta? —
— WZ

PROVNINGSFÖRESKRIFT FÖR SÄNDARE.**1. Allmänt.**

Provningsen avser att utröna ev. mekanisk och elektrisk hållfasthet hos konstruktionen samt inte minst provarens noggrannhet.

2. Mekanisk avsyning.

Avsyningen bör ske helt mekaniskt.

Hjälpmedel: Trappstege, kofot, handtag (sådan kan behövas) samt förbandslåda.

Gå noggrant igenom sändaren uppifrån och ned eller tvärtom. Hårtill fordras stor smidighet och självbehärskning. Rören bör vara uttagna. Skärsåren bli annars onödigt omfattande.

Lossa alla skruvar och drag åt dem igen (tålmodssprovet).

Spräckliga isolatorer och plintar avlägsnas med kofoten. Tappa ej fattningen.

3. Elektrisk avsyning.

3:1 *Provning av likriktarna.*

Börja med högspänningslikriktaren. Den är roligast.

Provaren placeras på högspänningstransformatoren med en filterkondensator i vardera knävecket. Slå till strömbrytaren. (Vad har den stackar'n gjort för ont? — Sättarens anm.) Sök därefter reda på provaren.

Utgångsspänningen erhålles ur ekvationen

$$V = f \cdot y$$

där f är produkten av hålfotens minimala krökning och maximala fuktighetshalt, och y är det bestående intryckets sfäriska yta i mm². (Brinell — Kul metod).

Gå säkringarna är det fel någonstans.

Vid proven är det säkrast hålla ena handen i den andra byxfickan eller tvärtom.

3:2 *Provning av utgångseffekten.*

Anslut en strålkamin (strålningsmotstånd) mellan antennintaget och helst något fuktig jord.

På en halv meters avstånd från kaminen placeras en bur med en vit rätta vars kropps- (häst-) krafter tidigare omsorgsfullt bestämts. Slå åter till strömbrytaren och avstäm sändaren till maximal rödglödning (av kaminen). Rättans per tidsenhet utvecklade energi för att ta sig ut ur buren anger utgångseffekten.

3:3 *Provning av nycklingen.*

Nycklingen provas med tandverk som anslutes till nyckelhålet.

God ton skall vara förhanden som i alla bättre kretsar.

3:4 *Provning av moduleringen.*

Tag en snaps — minst 7 ½ cl. — Vid det där på följande Aaaah'et skall å oscillografen synas bilden av det kullstjälpta glaset med avslagen fot (full modulering).

— WL.

Fram för bättre
TRAFIKKULTUR
på etervågen!

SSA FÖRSÄLJNINGSDETALJEN

Box 110, Kvarnholmen
Postgirokonto 15 54 48
SSA-nålar Kr. 2: 50

QTC utgives av **SSA, Föreningen**
Sveriges Sändareamatörer,
Stockholm 8.